

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **nezl. A. S.**, zastoupena matkou jako zákonnou zástupkyní: O. S., zastoupená JUDr. Davidem Šmídem, Ph.D., advokátem se sídlem Olšanská 2643/1a, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 8. 2018, č. j. OAM-97/ZA-ZA11-K09-2018-2, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 10. 2019, č. j. 43 Az 29/2018 - 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Matka žalobkyně, O. S. (dále též jen „matka“), přicestovala na území České republiky přes Polsko z Ukrajiny poprvé v roce 2011, pak pobývala střídavě zde a na Ukrajině. Naposledy přicestovala v roce 2014. V době těhotenství dne 1. 2. 2018 v České republice opakovaně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany. Jako důvod uvedla, že na Ukrajině jí vyhrožuje její bývalý manžel a nemá se kam vrátit. Bezprostředně po narození žalobkyně na území České republiky podala matka žádost o udělení mezinárodní ochrany i jejím jménem ze stejných důvodů. Otec žalobkyně, V. S. (dále jen „otec“), při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany jakožto zákonný zástupce žalobkyně dále uvedl, že žalobkyně o mezinárodní ochranu žádá z ekonomických důvodů a kvůli společnému soužití rodiny na území České republiky.

[2] O žádosti, kterou podala za žalobkyni její matka, žalovaný dne 13. 8. 2018 rozhodl tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, se neuděluje (dále jen „zákon o azylu“ a „napadené rozhodnutí“).

[3] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Krajský soud v Hradci Králové v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl. Po shrnutí skutkových okolností tak, jak vyplývají ze správního spisu, krajský soud dospěl ve shodě s žalovaným k závěru, že žalobkyně neměla v zemi původu potíže, které by bylo možné označit za pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, jelikož se narodila na území České republiky a na Ukrajině

nikdy nepobývala. Nejsou dány důvody, pro které by se mohla obávat pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Ekonomické potíže matky žalobkyně nejsou relevantní pro udělení mezinárodní ochrany. Nebyly splněny ani podmínky pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu, neboť v průběhu správního a soudního řízení nebylo zjištěno, že by byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žalobkyně. Splněny nejsou ani podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. V případě žalobkyně nebyl dán důvod hodný zvláštního zřetele, jelikož netrpí žádnými zdravotními potížemi, vyrůstá v péči obou rodičů, oba jsou státními příslušníky Ukrajiny a jsou oba schopni se o ni v případě návratu do vlasti postarat, či zajistit zákonné oprávnění k pobytu. Správní uvážení žalovaného není nelogické ani diskriminační, a není proto v rozporu se zákazem libovůle. Podle krajského soudu nejsou dány ani důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu. Nebylo prokázáno, že by žalobkyni v případě návratu do země původu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Ohledně obav z násilí ze strany bývalého manžela matce žalobkyně nic objektivně nebránilo dovolat se pomoci či ochrany u správních orgánů nebo bezpečnostních složek v zemi původu. Ze skutečností ve spise nevyplývají ani žádné okolnosti nasvědčující tomu, že by kdokoliv z rodiny byl vystaven pronásledování z azylově relevantních důvodů či hrozbě vážné újmy.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností, kterou opírá o důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tedy namítá nezákonnost spočívající v nesprávném právním posouzení, vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu a rovněž nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů rozhodnutí.

[5] Podle stěžovatelky krajský soud nezohlednil, že ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany jejího otce bylo rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Otce stěžovatelky je proto nutno považovat za úspěšného žadatele o azyl a podmínky pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny jsou proto v případě stěžovatelky splněny. Jsou dány i důvody pro udělení humanitárního azylu z důvodů opakovaného domácího násilí ze strany bývalého manžela matky žalobkyně, jehož se dopouštěl na matce a jejích synech.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření shledává kasační stížnost nedůvodnou. Stěžovatelka nad rámec žalobních bodů nenamítá ničeho. Žalovaný proto odkázal na své vyjádření k žalobě. Nad rámec řízení žalovaný uvedl, že ve věci matky žalobkyně a jejích synů je vedeno řízení o kasační stížnosti pod sp. zn. 3 Azs 395/2019. Otcí nebyla udělena žádná z forem mezinárodní ochrany a před krajským soudem je v jeho věci vedeno řízení o žalobě pod sp. zn. 32 Az 36/2018.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[8] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo možné kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění,

pokračování

Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[9] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ byl v usnesení Nejvyššího správního soudu dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (dostupné stejně jako ostatní zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z www.nssoud.cz), vyložen tak, že kasační stížnost bude posouzena jako přijatelná v případě, že (1) vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

[10] Stěžovatelka k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti tvrdila v zásadě pouze velmi okrajově, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázky.

[11] Nejvyšší správní soud na úvod připomíná, že jak plyne z jeho setrvalé judikatury (viz např. rozsudek ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 - 70), řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti do značné míry předurčují nejen rozsah přezkumné činnosti, ale i obsah rozhodnutí soudu. Jde proto k tíži stěžovatelů, pokud v kasační stížnosti nspecifikují skutkové a právní důvody, pro které napadají rozhodnutí krajského soudu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 – 54, či ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 Afs 35/2012 – 42) a netvrdí důvody, pro které má být kasační stížnost přijatelná.

[12] Stěžovatelka v kasační stížnosti stejně jako v žalobě namítá, že jejího otce je nutno považovat za úspěšného žadatele o azyl ve smyslu § 13 zákona o azylu.

[13] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2004, č. j. 4 Azs 147/2004 - 81 „*udělení azylu rodinnému příslušníku azylanta podle § 13 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je možné jen v případě existence pravomocného rozhodnutí o udělení azylu osobě, která je rodinným příslušníkem žadatele o azyl. Postup podle citovaného ustanovení nelze odůvodnit tím, že v případě stěžovatelových rodinných příslušníků dospěl soud k nezákonnému závěru, pokud zamítl jejich žalobu proti zamítavému rozhodnutí o neudělení azylu.*“

[14] S ohledem na svou judikaturu Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud se nikterak neodchýlil od znění § 13 zákona o azylu a jeho ustáleného výkladu. K udělení mezinárodní ochrany za účelem sloučení rodiny je třeba, aby ke dni vydání napadeného rozhodnutí existovalo pravomocné rozhodnutí o udělení azylu rodinnému příslušníkovi žadatele. Podle rozsudku krajského soudu žalovaný dne 26. 10. 2018 svým rozhodnutím č. j. OAM-91/ZA-ZA11-P15-R2-2017, rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany otci žalobkyně. Vedle toho krajský soud svým rozsudkem ze dne 16. 10. 2019, č. j. 43 Az 28/2018 – 54, zamítl

žalobu proti rozhodnutí žalovaného, jímž podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany v případě matky žalobkyně a jejích synů, jelikož jejich žádosti byly nepřijatelné podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Z těchto skutečností proto vyplývá, že žádnému z těchto rodinných příslušníků žalobkyně nebyla pravomocně udělena mezinárodní ochrana, což krajský soud v napadeném rozsudku adekvátně zohlednil.

[15] Stěžovatelka dále namítá, že jí měl být udělen tzv. humanitární azyl z důvodů opakovaného domácího násilí ze strany bývalého manžela matky žalobkyně, jehož se dopouštěl na matce a jejích synech.

[16] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55 „*Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, at' už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.*“ Krajský soud v odstavci 26 až 28 napadeného rozsudku v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu dospěl k závěru, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu.

[17] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62, platí, že „*pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny (např. proto, že vůbec neexistují) či ochotny (např. proto, že určitou skupinu ve společnosti systematicky odmítají chránit, ač ji samy neperzekuují) poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmu způsobenou nestátními subjekty, rovněž nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. [...] Pokud to však zjevné není, [...], žadatel musí v pohovoru se žalovaným uvést [...], proč se na poskytovatele ochrany s žádostí neobrátil; [...] břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu leží na straně stěžovatelky.*“ Krajský soud v bodě 29 napadeného rozsudku posoudil otázku v souladu s výše citovanou judikaturou, od které nebylo jakéhokoliv důvodu se odchylovat.

[18] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro její přijetí k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, at' už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

[20] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. února 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu